

5.4 ZDROWIE I BEZPIECZEŃSTWO

[3-3] Najwyższe standardy

[403-1] [403-3] W naszej strukturze organizacyjnej funkcjonuje Dział BHP, podlegający bezpośrednio prezesowi. Jego zadaniem jest kreowanie oraz wdrażanie polityki bezpieczeństwa i monitorowanie stanu BHP podczas realizacji inwestycji.

Co roku Dział BHP dokładnie analizuje kwestie bezpieczeństwa, w tym ryzyka BHP, a wyniki tej analizy służą m.in. do doskonalenia procedur BHP i wzmocnienia zaangażowania pracowników w kwestie bezpiecznej pracy. Roczne cele BHP są każdego roku komunikowane do centrów biznesowych i ściśle nadzorowane.

W Grupie ONDE funkcjonują System Zarządzania BHP, Strategia BHP, proces identyfikacji ryzyk BHP oraz instrukcje BHP, w tym instrukcje „Ocena ryzyk i szans” oraz „Gotowość, reagowanie awaryjne i postępowanie przy incydentach”. System Zarządzania BHP wg normy ISO 45001 jest dobrowolny, natomiast w wielu przypadkach wymagany przez inwestorów. Tematyka zarządzania ryzykami BHP, w tym ocena ryzyka zawodowego, IBWR i zapisy wskazane w Instrukcji „Gotowość, reagowanie awaryjne i postępowanie

przy incydentach” – m.in. zgłaszanie wypadków, postępowanie powypadkowe, wyznaczenie osób do udzielania i pomocy, osoby wyznaczone do zwalczania i gaszenia pożarów, jest to spełnienie wymogów wynikających z obowiązujących aktów prawnych, m.in art. 209 Kodeks Pracy; Dz.U. 1997 nr 129 poz. 844 Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy; Dz.U. 2003 nr 47 poz. 401 Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy podczas wykonywania robót budowlanych

Każda budowa realizowana przez Grupę ma od początku przydzielonego specjalistę ds. BHP, który współtworzy wraz z nadzorem bezpieczne i higieniczne warunki pracy. Wszystkie wyniki BHP są systematycznie omawiane na naradach BHP na każdym szczeblu organizacji.

Zapewniamy odpowiedni sprzęt ochronny i przypominamy o konieczności jego stosowania, a stosowne regulacje bezpiecznej pracy znane są wszystkim pracownikom. Zawsze weryfikujemy aktualność uprawnień osób pracujących na naszych budowach.

➤ O wszystkich procedurach, instrukcjach i wytycznych związanych z bezpieczeństwem informujemy pracowników od pierwszego dnia pracy w Grupie, podczas **ONBOARDINGU**.

➤ Nowe zasady i wdrożenia są na bieżąco komunikowane poprzez **APLIKACJĘ BHP i E-MAILEM**.

➤ Pracownicy mają dostęp do wewnętrznych dysków/intranetu z **AKTUALNYMI INFORMACJAMI BHP**.

5.4.1 SYSTEM ZARZĄDZANIA BHP

[403-1] W ONDE S.A. wdrożyliśmy System Zarządzania Bezpieczeństwem i Higieną Pracy, zgodny z normą ISO 45001:2018 (HSMS). Certyfikat zgodności został przyznany w wyniku audytu zewnętrznego przeprowadzonego przez Centrum Certyfikacji Jakości Wojskowej Akademii Technicznej, a jego zakres obejmuje:

- Generalne wykonawstwo w sektorze budownictwa dla OZE, elektroenergetycznego oraz inżynierijno-drogowego.
- Budowę farm wiatrowych i fotowoltaicznych, obiektów inżynierijno-technicznych, w tym dla energetyki i przemysłu, obiektów kubaturowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz prace utrzymaniowe i remontowo-modernizacyjne.

Ostatni audyt w nadzorze przez zewnętrzną jednostkę certyfikującą odbył się w sierpniu 2022 roku, a wydany obecnie certyfikat Systemu Zarządzania BHP jest ważny do 9 sierpnia 2024 roku. Systemem są objęci wszyscy pracownicy w rozumieniu normy ISO 45001:2018, a zatem wszystkie osoby, które zgodnie z normą pozostają pod kontrolą organizacji (wszyscy pracownicy ONDE, wszyscy pracownicy podwykonawców i dostawców usług, a także dostawców materiałów). Wszystkie postanowienia obowiązującego systemu są ujęte w założeniach kontraktowych z każdym podmiotem, z którym ONDE nawiązuje współpracę i są na bieżąco monitorowane w trakcie realizacji każdej inwestycji.

Zanim norma ISO 45001:2018 weszła w życie, w ONDE od 2015 r. obowiązywał system certyfikowany na zgodność z normami PN-N-18001:2004 i BS OHSAS 18001:2007.

TABELA 31. [403-8] Pracownicy objęci systemem zarządzania bezpieczeństwem pracy (stan na dzień 31.12.2023 r.)

Liczba pracowników, którzy podlegają pod system*	615*
Odsetek pracowników, którzy podlegają pod system	100%
Liczba osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system **	1021**
Procent osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system	100%
Liczba pracowników, którzy podlegają pod system, który został wewnętrznie zweryfikowany/ zaudytowany	584
Odsetek pracowników, którzy podlegają pod system, który został wewnętrznie zweryfikowany/ zaudytowany	95%
Liczba osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system, który został wewnętrznie zweryfikowany/ zaudytowany	1021
Procent osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system, który został wewnętrznie zweryfikowany/ zaudytowany	100%
Liczba pracowników i współpracowników, którzy podlegają pod system, który został zaudytowany lub certyfikowany przez podmiot zewnętrzny	584
Odsetek pracowników, którzy podlegają pod system, który został zaudytowany lub certyfikowany przez podmiot zewnętrzny	95%
Liczba osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system, który został zaudytowany lub certyfikowany przez podmiot zewnętrzny	1021
Procent osób świadczących pracę na rzecz spółki, niezwiązanych z nią stosunkiem pracy, ale których praca i / lub miejsce pracy jest kontrolowane przez organizację, którzy podlegają pod system, który został zaudytowany lub certyfikowany przez podmiot zewnętrzny	100%

* podana liczba dotyczy wszystkich pracowników i współpracowników, z wyłączeniem osób zatrudnionych na umowę zlecenie

** średnia liczba pracowników naszych podwykonawców obliczona na podstawie stanu zatrudnienia na poszczególnych budowach w każdym miesiącu

[403-1] Certyfikacji zewnętrznej nie poddana została spółka IDE Projekt z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności i ryzyka z tym związane. Spółka IDE Projekt realizuje jednak wszystkie założenia systemowemu zarządzania BHP, OŚ w Grupie ONDE.

Spełniamy wszystkie wymagania przewidziane przez zewnętrzne przepisy, a nasz system zarządzania BHP wykracza w wielu obszarach poza nie. Nieustannie podnosząc poziom świadomości pracowników na temat bez-

pieczeństwa odpowiadamy na standardy rynkowe i wymagania klientów.

5.4.2 STRATEGIA BHP

[3-3] [403-7] Bezpieczeństwo jest integralną częścią działalności Grupy ONDE i wpisuje się w pozostałe realizowane przez nią procesy. Uważamy, że standardy dotyczące

życia i zdrowia w coraz większym stopniu będą się zająbiać z wytycznymi służącymi neutralności środowiskowej – chcemy, by to holistyczne podejście było jednym z naszymi wyróżników i przewag w kolejnych latach.

Myśląc o bezpieczeństwie wszystkich osób zaangażowanych w prace przy projektach realizowanych przez ONDE – ich zdrowiu i życiu – stworzyliśmy strategię BHP, tzw. 7 filarów bezpieczeństwa:

1. Tworzenie procedur postępowania i scenariuszy bezpieczeństwa pracy.
2. Dyskwalifikacja wszelkich kompromisów w kwestii zachowania bezpieczeństwa.
3. Edukacja i budowanie świadomości, że inwestycje budowlane mogą przebiec bez wypadków.
4. Tworzenie norm i nieustanne budowanie standardów bezpieczeństwa wśród wykonawców.
5. Promowanie pozytywnych postaw przywództwa BHP, niezależnie od stanowiska.
6. Nieustanne podnoszenie standardów organizacji pracy zespołów, szkoleń technologicznych oraz procesowanie rozwiązań technicznych.
7. Wdrożenie przyjętych standardów bezpieczeństwa w każdej warstwie struktury organizacyjnej.

W realizację strategii BHP zaangażowani są wszyscy pracownicy ONDE S.A. oraz Zarząd, a główne obszary działań w tym zakresie obejmują:

- zaangażowanie wraz z przywództwem,
- przestrzeganie najwyższych standardów bezpieczeństwa,
- planowanie i monitorowanie,
- szkolenia,
- konsultacje wewnętrzne.

Kwestie BHP oraz środowiskowe obecne są na każdym etapie naszych inwestycji – od ofertowania, poprzez wyłonienie podwykonawców, realizację ich prac, aż do etapu zakończenia budowy. Takie podejście pozwala nam w znaczący sposób ograniczać zjawiska i zdarzenia wypadkowe powodowane przez działanie różnych podmiotów, realizujących prace na naszych budowach, tym samym minimalizując liczbę niebezpiecznych zachowań i ryzyk z tym związanych. Wyznajemy zasadę, że każdy podmiot we właściwy sposób poinformowany o naszych wymaganiach oznacza mniej ryzyk przy realizacji.

Kluczowe dla nas znaczenie ma weryfikacja podwykonawcy – w tym pod względem spełniania standardów BHP – opisana w rozdziale 2.4 Podwykonawcy.

W ONDE wdrożyliśmy aplikację BHP, która pozwala specjalistom od bezpieczeństwa pracy na bieżąco pozyskiwać informacje o nowych kontraktach i zarządzać poziomem BHP. Dzięki aplikacji można m.in. zobaczyć wszystkie zanotowane zdarzenia wypadkowe i potencjalnie wypadkowe na konkretnej budowie oraz określić „trendy BHP”, które pozwalają we właściwym czasie podejmować odpowiednie działania korygujące.

5.4.3 SZKOLENIA W ZAKRESIE BHP

[403-5] Wymagamy od wszystkich pracowników wykonywania pracy w sposób bezpieczny. Każdy pracownik musi odbyć m.in. szkolenie informacyjne BHP, instruktaż stanowiskowy przeprowadzony przez nadzór, szkolenie z metodyki realizacji prac zawartej w IBWR, specjalny instruktaż przed realizacją prac niebezpiecznych, szkolenia i ćwiczenia z gotowości reagowania na sytuacje kryzysowe oraz szkolenia dla poszczególnych rodzajów prac. O obowiązkach BHP przypominamy zarówno codziennie od wejścia na plac budowy, jak i cyklicznie podczas regularnych szkoleń okresowych BHP. Szkolenia wstępne BHP uzupełniamy szkoleniami specjalistycznymi i kursami pozwalającymi zdobyć lub utrzymać niezbędne uprawnienia.

W ramach wdrożonego systemu zarządzania BHP obowiązuje instrukcja systemowa „Szkolenia w zakresie BHP”.

TABELA 32. Rodzaj zapewnianego pracownikom szkolenia, jego częstotliwość oraz forma i cel.

Rodzaj szkolenia	Częstotliwość	Adresat	Forma	Cel
Szkolenie informacyjne BHP i OŚ	Przy wejściu na każdą budowę	Wszyscy pracownicy i goście	Instruktaż	Poinformowanie o zagrożeniach, zasadach obowiązujących na budowie
Szkolenia wstępne	Jednorazowo oraz przy każdej zmianie stanowiska i uwarunkowań (np. zmiana budowy)	Każdy pracownik	Instruktaż	Realizacja szkolenia obowiązkowego zgodnie z przepisami
Onboarding	Przy zatrudnieniu	Wszyscy nowo zatrudniani pracownicy	Online	Zaznajomienie z polityką, systemem i standardami obowiązującymi w ONDE
Szkolenia okresowe dla pracowników na stanowiskach robotniczych	Co rok	Stanowiska robotnicze/ weryfikacja obowiązku w stosunku do pracowników podwykonawców	Instruktaż	Aktualizacja wiedzy na temat zagrożeń i sposobów ich eliminacji

Na każdej budowie szkolenia doprecyzowywane są w odniesieniu do zagrożeń zawartych w planie BIOZ (Planie Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia).

Poza systemem i obowiązkiem prawnym, prowadzimy szkolenia wynikające z naszej filozofii ciągłego doskonalenia i podnoszenia świadomości pracowników nadzoru każdego szczebla w obszarze bezpieczeństwa pracy i ochrony środowiska.

Nasz nadzór uczestniczy w szkoleniach wewnętrznych zorganizowanych w Grupie ERBUD. Szkolenia mają formę Akademii.

Dotychczas zorganizowane szkolenia to:

- Akademia Kierownika Budowy z tematyką BHP i OŚ.
- Akademia Koordynatora ds. BHP
- Akademia Majstra z tematyką BHP i OŚ.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowo rodzaj zapewnianego pracownikom szkolenia, jego częstotliwość oraz formę i cel.

Rodzaj szkolenia	Częstotliwość	Adresat	Forma	Cel
Szkolenia okresowe dla osób kierujących pracownikami	Co 5 lat	Osoby nadzorujące prace pracowników	Instruktaż	Aktualizacja wiedzy na temat zagrożeń i sposobów ich eliminacji
Szkolenie dla sygnalistów i hakowych	W zależności od uwarunkowań budowy	Wyznaczone osoby do transportu pionowego	Instruktaż	Aktualizacja wiedzy w zakresie bezpiecznego transportu na budowach
Szkolenie z pierwszej pomocy	W zależności od potrzeb	Wytypowane osoby do udzielania pierwszej pomocy na budowie	Instruktaż	Zdobycie wiedzy i umiejętności niezbędnej do udzielenia pierwszej pomocy na budowie
Uprawnienia operatorów urządzeń poddózorowych	Zgodnie z zapisami rozporządzenia UTB	Operatorzy	Kurs	Nabycie umiejętności i uprawnień na obsługę sprzętu
Uprawnienia Operatorów maszyn do robót ziemnych, budowlanych i drogowych	Zgodnie z zapisami rozporządzenia	Operatorzy	Kurs	Nabycie umiejętności i uprawnień na obsługę maszyn
Uprawnienia energetyczne E i D	Co 5 lat	Osoby wykonujące pracę regulowaną rozporządzeniem w sprawie BHP przy urządzeniach energetycznych	Kurs	Nabycie umiejętności i uprawnień w pracy przy urządzeniach energetycznych
Prace na wysokości z użyciem SOI	W zależności od rodzaju prowadzonych prac	Pracownicy wykonujący prace na wysokości	Instruktaż	Podniesienie wiedzy i świadomości z bezpiecznych metod realizacji prac na wysokości
Montażyci rusztowań	Zgodnie z przepisami	Osoby montujące/demontujące rusztowania	Kurs	Nabycie umiejętności i uprawnień na montaż rusztowań metalowych
Codzienne odprawy (toolboxy)	Codziennie	Wszyscy pracownicy (i podwykonawcy)	Szkolenie	Jasny podział zadań, ostatnia analiza ryzyka i weryfikacja metod pracy
Instruktaż przed pracami niebezpiecznymi	Zgodnie z planem BIOZ	Pracownicy (i podwykonawcy)	Instruktaż	Podniesienie wiedzy i świadomości o zasadach bezpiecznej realizacji prac niebezpiecznych
Szkolenia w ramach Tygodnia Bezpieczeństwa	Raz w roku	Pracownicy (i podwykonawcy)	Prezentacje	Doskonalenie wiedzy i świadomości pracowników
Szkolenia wynikające ze specyfiki budowy				
Ćwiczenia sytuacji kryzysowych na budowach	W zależności od specyfiki budowy	Pracownicy (i podwykonawcy)	Ćwiczenia	Sprawdzenie różnych scenariuszy gotowości na sytuacje kryzysowe na budowie i zwiększenia świadomości o sposobie postępowania pracowników

Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie i „Tydzień Bezpieczeństwa”

Porozumienie dla Bezpieczeństwa w Budownictwie („PBB”) jest inicjatywą generalnych wykonawców. Misją PBB jest ograniczenie liczby wypadków na budowach poprzez propagowanie kultury bezpieczeństwa, uświadamianie niebezpieczeństw związanych z pracą na budowie oraz zapobieganie ryzykom i wypadkom. Celem współpracy przedsiębiorstw – sygnatariuszy i firm zrzeszonych w Porozumieniu dla Bezpieczeństwa w Budownictwie jest wdrażanie standardów bezpieczeństwa, w tym wprowadzanie systemowych rozwiązań z dziedziny BHP oraz działalność edukacyjno-szkoleniowa¹. Jednym z sygnatariuszy PBB jest Erbud, dominujący akcjonariusz ONDE SA.

Grupa ONDE – jako część Grupy ERBUD – podziela wartości Porozumienia dla Bezpieczeństwa w Budownictwie i przestrzega obowiązujących w nim standardów BHP. Ponadto ONDE jest członkiem tzw. „Małego porozumienia dla bezpieczeństwa w budownictwie”. Powstało ono w Okręgowym Inspektoracie Pracy (OIP) w Bydgoszczy w 2014r, na fundamentach Dużego Porozumienia. Zrzesza ono lokalnych przedsiębiorców branży budowlanej, przy czym ONDE i ERBUD są liderami oraz pełnią rolę przywódczą, edukacyjną oraz koordynuje działania wraz z OIP grupy roboczej i komitetu sterującego.

Raz w roku przeprowadzamy „Tydzień Bezpieczeństwa”, który jest cykliczną inicjatywą PBB. W 2023 roku w ramach

¹ <https://www.porozumieniedlabezpieczenstwa.pl>

jubileuszowego, X „Tygodnia Bezpieczeństwa” pod hasłem „STOP ma moc. Uważam, nie narażam” w 45 wydarzeniach udział wzięło łącznie 489 osób: 228 pracowników sił własnych i 261 pracowników podwykonawców.

W ramach „Tygodnia Bezpieczeństwa” przypominaliśmy pracownikom m.in. jak skutecznie udzielać pierwszej pomocy, stosować zabezpieczenia w pracach na wysokości, zapobiegać wyciekom substancji niebezpiecznych oraz stosować środki ochrony indywidualnej. Na budowy i do jednostek produkcyjnych Grupy zaproszeni byli przedstawiciele specjalistycznych firm zajmujących się szeroko pojętym technicznym bezpieczeństwem, a także przedstawiciele m.in. Państwowej Straży Pożarnej, Ochotniczej Straży Pożarnej, Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego i Państwowej Inspekcji Pracy.

Odbyły się ćwiczenia z użycia środków gaśniczych, szkolenie z prac na wysokości, bezpiecznego transportu poszkodowanego z rusztowania, pokazy ewakuacji osoby tonącej, ewakuacji poszkodowanego z „żurawia”, ratowania osób zasypanych w wykopie i wiele innych.

Celem szkoleń było zdobycie wiedzy praktycznej pozwalającej na aktywne działanie w sytuacjach awaryjnych, a przede wszystkim na świadome im zapobieganie. Od kilku lat stałym punktem Tygodnia Bezpieczeństwa są także aktywności środowiskowe, m. in. ćwiczenia z gotowości i reagowania na incydenty środowiskowe.

5.4.4 PROCES IDENTYFIKACJI ZAGROŻEŃ, OCENA RYZYKA ORAZ BADANIE WYPADKÓW

[403-2] Ryzyka w obszarze BHP zostały opisane w rozdziale 2.9.3.

Proces identyfikacji ryzyka realizujemy na kilku szczeblach działalności spółki:

- Na szczeblu centralnym oceniamy ryzyka i szanse związane z funkcjonowaniem całej organizacji
- Na szczeblu centralnym identyfikujemy i dokonujemy oceny ryzyk dla poszczególnych stanowisk pracy
- W ramach przygotowania do realizacji oferty oceniamy ryzyka i szanse BHP wpływające na przyszłą realizację budowy,
- Na etapie realizacji, zgodnie z instrukcją „Ocena ryzyk i szans”, wdrożoną w ramach funkcjonującego systemu zarządzania BHP.

Dbając o zapewnienie odpowiedniej jakości procesu identyfikacji ryzyka, na każdym etapie zapewniamy udział osób o odpowiednich kompetencjach. Na etapie oceny, identyfikacji i przygotowań zaangażowani są przedstawiciele kadry menedżerskiej, a na etapie realizacji specjaliści, którzy zawsze są obecni na budowie.

Powyższe rozwiązanie pozwala nam zidentyfikować wszystkie rutynowe i nierutynowe działania oraz prace zaplanowane i wynikające ze specyfikacji robót oraz uwarunkowań konkretnych budów.

Wszyscy pracownicy sił własnych ONDE jak również nasi podwykonawcy mogą zgłaszać ryzyka związane z pracą oraz niebezpieczne sytuacje poprzez:

- uczestnictwo w zespole oceniającym ryzyka przedstawicieli określonych stanowisk,
- ocenę ryzyka na etapie tworzenia IBWR przygotowaną przez podwykonawców,
- uczestnictwo w inspekcjach stanu BHP,
- narady koordynacyjne na budowach,
- obchody dokonywane przez koordynatora ds. BHP na każdej budowie,
- poranne odprawy.

Instrukcja „Ocena ryzyk i szans” opisuje proces, w ramach którego zaplanowano na każdym etapie osoby odpowiedzialne za właściwe przeprowadzenie procesu identyfikacji ryzyk i wskazano sposób uzgadniania oraz opiniowania wyników tych analiz. Wyniki prezentowane są w postaci:

- Karty ryzyk i szans,
- Planu BIOZ (Planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia),
- IBWR z zadaniową oceną ryzyka,
- Oceny ryzyka dla poszczególnych stanowisk,
- Pozwolenia na prace i karty startowej.

Dokumenty te są opracowywane przez wskazane osoby lub zespoły, a następnie jasno określono osoby, które weryfikują zapisy i zatwierdzają powyższe dokumenty.

Również zgodnie z instrukcją „Ocena ryzyk i szans” wprowadziliśmy i stosujemy zasadę hierarchii nadzoru nad bezpieczeństwem, wskazaną w normie ISO 45001:2018:

TABELA 33. Hierarchia nadzoru nad bezpieczeństwem i działania

Hierarchia	Opis działania
eliminacja zagrożeń	unikanie ryzyka, dostosowanie pracy do pracowników, na przykład: zmiana technologii, zmiana projektu; stworzenie fizycznej separacji pomiędzy pieszymi i pojazdami;
zastąpienie	zastąpienie działań niebezpiecznych operacjami, które nie są niebezpieczne lub też są mniej niebezpieczne; zwalczanie źródeł zagrożeń; dostosowania do postępu technicznego, np.: zastąpienie farby na bazie rozpuszczalników farbą na bazie wody; zastąpienie szalunków bez podestów systemowych szalunkami systemowymi z pełną komunikacją;
środki techniczne	wdrożenie zbiorowych środków ochronnych, np.: zabezpieczenia zbiorowe na budowie – balustrady, siatki itp., które zawsze mają priorytet przed środkami ochrony indywidualnej, izolacja; ochrona maszyn; systemy wentylacyjne; manipulacje mechaniczne;
środki organizacyjne	odpowiednie instrukcje dla pracowników, standardy, wytyczne, np.: okresowe przeglądy sprzętu bezpieczeństwa; koordynacja kwestii zdrowia i bezpieczeństwa z działaniami podwykonawców; uprawnienia; rotacja pracowników;
środki ochrony osobistej	zapewnienie odpowiedniej ochrony osobistej oraz instrukcji dotyczących użytkowania i konserwacji, np.: buty ochronne; okulary ochronne; ochrona słuchu; rękawice odporne na działanie środków chemicznych; rękawice ochronne przed elektrycznością; rękawice odporne na cięcie. W hierarchii środki ochrony indywidualnej stosujemy jako ostateczność, kiedy ww. środki były niemożliwe do zastosowania lub w sposób niepełny zredukowały poziom zagrożeń.

[403-2] W ONDE korzystamy z usług podwykonawców i chcemy, aby była to współpraca bezpieczna. Warunkiem współpracy z naszą firmą jest przestrzeganie naszych zasad BHP, o czym informujemy już na etapie prowadzonych postępowań ofertowych. Wymagamy od podwykonawców m.in. zatrudniania pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami i uprawnieniami, wyznaczenie koordynatora BHP, zapewnienia środków ochrony indywidualnej i sprawnego sprzętu do pracy oraz odpowiedniego zaplecza socjalnego dla pracowników. Podwykonawcy są również zobowiązani do sporządzenia Instrukcji Bezpiecznego Wykonywania Robót (IBWR), zgłaszania zgodnie ze standardem ONDE wszystkich zdarzeń wypadkowych i potencjalnie wypadkowych oraz udziału w naradach koordynacyjnych.

Dla naszych podwykonawców przygotowaliśmy standardy BHP określające zbiór minimalnych wymagań BHP i ochrony środowiska przy realizacji farm wiatrowych i farm fotowoltaicznych. Każdy podwykonawca w trakcie procesu negocjacji informowany jest o wymaganiach wynikających z tych standardów – o koniecznych do wdrożenia środkach technicznych i organizacyjnych przy realizacji prac na zlecenie ONDE.

[403-2] Skupiamy się nie tylko na badaniu wypadków przy pracy, lecz także zgodnie z definicją incydentu z normy ISO 45001:2018 badamy również „zdarzenie wynikające z lub w trakcie prac, które mogą lub nie spowodować szkody i zły stan zdrowia”. Analizujemy i badamy również zdarzenia potencjalnie wypadkowe i niebezpieczne zachowania. Jest to zgodne z piramidą wypadkowości.

Proces identyfikacji i oceny wypadków oraz sytuacji potencjalnie wypadkowych odbywa się każdorazowo zgodnie

instrukcją „Gotowość, reagowanie awaryjne i postępowanie przy incydentach”. Każdy incydent – zarówno pracowników ONDE, jak i firm podwykonawczych – jest zgłaszany w wewnętrznej aplikacji BHP. W zależności od jego rodzaju i określonej kategorii wdrażane są różne scenariusze postępowania. W przypadku zdarzeń najpoważniejszych powoływany jest specjalny zespół, którego zadaniem jest szczegółowa analiza przyczyn i wypracowanie działań zapobiegawczych na przyszłość. W pozostałych przypad-

kach działania korygujące dotyczą tylko budów lub działań, których incydent dotyczył.

Każdy pracownik sił własnych jak również pracownik podwykonawcy ma prawo odmówić wykonywania pracy w razie, gdy warunki pracy nie odpowiadają przepisom bezpieczeństwa i higieny pracy i stwarzają bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia pracownika albo gdy wykonywana przez niego praca grozi takim niebezpieczeństwem innym osobom. Jeżeli powstrzymanie się od wykonywania pracy nie usuwa zagrożenia, pracownik ma prawo oddalić się z miejsca zagrożenia, zawiadamiając o tym niezwłocznie przełożonego. Pracownik nie może ponosić jakichkolwiek niekorzystnych dla niego konsekwencji z powodu powstrzymania się od pracy lub oddalenia się z miejsca zagrożenia w przypadkach opisanych powyżej. Stosowne zapisy w tym zakresie znajdują się w obowiązujących u pracodawcy regulaminach pracy. ONDE ma również zagwarantowane prawo wstrzymywania i odsuwania od prac pracowników podwykonawców, którzy stwarzają swoim zachowaniem niebezpieczne sytuacje i generują niedopuszczalne ryzyka.

Pracownicy mają zagwarantowaną ochronę przed represjami spowodowanymi zgłaszaniem incydentów, ryzyk, niebezpiecznych sytuacji oraz szans poprzez ustanowienie odpowiednich zapisów systemów w instrukcji przywództwa oraz w instrukcji „Gotowość, reagowanie awaryjne i postępowanie przy incydentach”. Najwyższe kierownictwo na każdym szczeblu organizacji zostało zobowiązane do ochrony pracowników przed represjami związanymi ze zgłaszaniem tego typu zdarzeń.

5.4.5 WSKAŹNIKI WYPADKOWOŚCI

[403-9] Wskaźnik urazów związanych z pracą

Spółka stawia sobie za cel strategiczny 0 wypadków ciężkich, śmiertelnych i zbiorowych, zarówno wśród sił własnych jak i podwykonawców.

W 2023 roku nie odnotowaliśmy wypadków śmiertelnych ani zbiorowych – tak w siłach własnych ONDE, jak i wśród podwykonawców. W roku 2023 zarejestrowano 9 wypadków lekkich i 0 wypadków ciężkich w siłach własnych oraz 2 wypadki u naszych podwykonawców: 1 wypadek ciężki z kategorii głównego ryzyka tj. zasypanie/praca w wykopie i 1 wypadek lekki.

Po wypadkach podjęliśmy niezbędne działania mające na celu zbadania szczegółowo okoliczności i przyczyny wypadków. Dokonaliśmy szczegółowej analizy wszystkich wypadków i zakomunikowaliśmy wnioski oraz jakie należy podjąć działania dla organizacji i działania na budowach każdej osobie pracującej w Grupie ERBUD

¹ Metodyka: Do obliczenia liczby roboczogodzin pracowników przyjęto zestawienie zatrudnienia z poszczególnych miesięcy, które na bieżąco uzupełniane jest w aplikacji BHP. Pracowników podzielono na 3 grupy: nadzór, administracyjno-biurowi i pracownicy na stanowiskach robotniczych. Do obliczenia roboczogodzin zastosowano przelicznik w każdym miesiącu: nadzór – 184 h, administracyjno-biurowi – 168 h, stanowiska robotnicze – 184 h. Średnie zatrudnienie pracowników podwykonawców ustalane jest na podstawie rejestrów miesięcznych z budów, które wprowadzane są do wewnętrznego systemu, a następnie pomnożone jest w każdym miesiącu przez 184 h.
* Obliczony wg wzoru: liczba wypadków przy pracy x 1 000 000 / liczba wypracowanych roboczogodzin.
** Obliczony wg wzoru: liczba dni niezdolności do pracy / liczba wypadków przy pracy.

TABELA 34. Identyfikacja zdarzeń, ich ocena, postępowanie i działanie w Grupie ONDE

Lp.	Rodzaj zdarzenia	Zawiadomienie	Skład zespołu	Postępowanie	Działania korygujące
1.	ZPW, incydenty środowiskowe, pożary, awarie o niskim potencjale urazów lub szkód materialnych	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Specjalista ds. BHP i OŚ	Tylko zgłoszenie	-
2.	Incydenty z głównych kategorii ryzyka oraz poważne szkody materialne i środowiskowe	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Odpowiedzialny Dyrektor, Odpowiedzialny kierownik działu/ budowy lub inna osoba kierująca pracownikami, Specjalista BHP i OŚ	Zgłoszenie incydentu, analiza poszerzona	Tak
3.	Wypadek przy pracy	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Odpowiedzialny Dyrektor, Odpowiedzialny kierownik działu/ budowy lub inna osoba kierująca pracownikami, Specjalista BHP i OŚ	Zgłoszenie wypadku, protokół powypadkowy, poszerzona analiza	Tak
4.	Wypadki ciężkie, śmiertelne i zbiorowe, w tym wypadki dostawcy usług	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Odpowiedzialny kierownik działu/ budowy lub inna osoba kierująca pracownikami	Zgłoszenie wypadku, protokół powypadkowy, poszerzona analiza	Tak
5.	Wypadek dostawcy usług – pozostałe wypadki	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Skład zespołu powołuje pracodawca	Zgłoszenie wypadku, analiza poszerzona (dot. głównych kategorii ryzyk), postępowanie powypadkowe na podstawie ustaleń zespołu powypadkowego dostawcy usług	Tak (dotyczy głównych kategorii ryzyk)
6.	Wypadek w drodze do pracy lub z pracy	Rejestracja w aplikacji BHP i OŚ – każdy kierujący pracownikami w tym samym dniu	Specjalista ds. BHP i OŚ	Zgłoszenia wypadku, karta wypadku	-

TABELA 35. Porównanie wskaźników częstotliwości i liczby wypadków w latach 2023-2022-2021 w ONDE (siły własne)

Rok	Liczba roboczogodzin	Liczba wypadków	Wskaźnik częstotliwości*	Liczba dni niezdolności do pracy	Wskaźnik ciężkości**
2023	1 264 512	9	7,12	171	19,0
2022	1 230 104	4	3,25	32	8
2021	1 203 456	5	4,15	170	34,00

TABELA 36. Wskaźnik wypadkowości w latach 2023-2022-2021 w Grupie ONDE (siły własne)

Rok	Liczba roboczogodzin	Liczba wypadków	Wskaźnik częstotliwości*	Liczba dni niezdolności do pracy	Wskaźnik ciężkości**
2023	1 325 744	9	6,79	171	19,0
2022	1 289 408	4	3,10	32	8
2021	1 263 936	5	3,96	170	34,00

TABELA 37. Wskaźnik wypadkowości w latach 2023-2022-2021 w Grupie ONDE z ujęciem podwykonawców¹

Rok	Liczba roboczogodzin	Liczba wypadków	Wskaźnik częstotliwości*	Liczba dni niezdolności do pracy	Wskaźnik ciężkości**
2023	3 579 928	11	3,07	b.d.	b.d.
2022	3 626 392	7	1,93	b.d.	b.d.
2021	5 382 408	7	1,30	b.d.	b.d.

1. Podmiot dostarczający generalnemu wykonawcy usługę lub wyrób zgodnie z warunkami kontraktu

TABELA 38. Wypadki w ONDE w podziale na rodzaj urazu z ujęciem podwykonawców

Rodzaje urazów w 2023 r.	ONDE	Podwykonawcy
Skręcenie	3	0
Przecięcie (rana)	3	1
Złamanie	0	1
Stłuczenie	1	0
Inny uraz	2	0

TABELA 39. Osoby świadczące pracę na rzecz spółki, niezwiązane z nią stosunkiem pracy, ale których praca i/lub miejsce pracy są kontrolowane przez organizację

Liczba ofiar śmiertelnych w wyniku obrażeń związanych z pracą	0
Wskaźnik ofiar śmiertelnych w wyniku obrażeń związanych z pracą	0
Liczba poważnych obrażeń związanych z pracą (z wyłączeniem ofiar śmiertelnych)	1
Wskaźnik poważnych obrażeń związanych z pracą (z wyłączeniem ofiar śmiertelnych)	0,44*
Liczba obrażeń związanych z pracą (łącznie)	2
Wskaźnik obrażeń związanych z pracą	0,89

TABELA 40. Wskaźnik częstotliwości wypadków dla podwykonawców.

	podwykonawca
Liczba wypracowanych roboczogodzin	2254184
Liczba wypadków lekkich	1
Liczba wypadków ciężkich	1
Liczba wypadków śmiertelnych	0
Liczba wypadków zbiorowych	0
Suma wszystkich wypadków	2
Wskaźnik częstotliwości wypadków dla wszystkich wypadków*	0,89

* liczba wypadków ciężkich x 1000000/ Roboczogodziny

** liczba wszystkich wypadków x 1000000/ roboczogodziny

5.4.6 CHOROBY ZAWODOWE

[403-10] [403-7] W 2023 roku, analogicznie jak w roku poprzednim, w Grupie ONDE nie odnotowaliśmy przypadków chorób zawodowych. Wśród zagrożeń dla zdrowia zidentyfikowaliśmy ubytki słuchu, zespół wibracyjny, zespół cieśni nadgarstka oraz przewlekłe choroby układu ruchu.

Zagrożenia zostały zidentyfikowane poprzez analizę Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie chorób zawodowych Dz.U.2022.0.1836 t.j. – Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych. Wykaz chorób zawodowych odniesiono do wyników ocen ryzyka zawodowego (w odniesieniu do rodzajów prac realizowanych na terenie budów) dla poszczególnych stanowisk pracy.

TABELA 41. Zagrożenia i skutki chorób zawodowych oraz działania mitygujące

Zagrożenie/skutki	Działania mitygujące
<ul style="list-style-type: none"> ubytki słuchu w wyniku prac w hałasie zespół wibracyjny z powodu obsługi wibrujących maszyn i urządzeń 	<ul style="list-style-type: none"> monitoring poziomu hałasu i wibracji na poszczególnych stanowiskach wyposażenie w maszyny generujące niższe poziomy hałasu i wibracji środki ochrony osobistej
<ul style="list-style-type: none"> przewlekłe choroby układu ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> minimalizacja transportu ręcznego i zastąpienie go transportem mechanicznym, transport ręczny wyłącznie zgodnie z normami i z zachowaniem zasad ergonomii, ograniczenie pracy w pozycji klęczącej do minimum np. poprzez zastosowanie odpowiednich urządzeń zapewniających rozkładanie kostki brukowej w sposób mechaniczny
<ul style="list-style-type: none"> zespół cieśni nadgarstka 	<ul style="list-style-type: none"> ergonomiczne wyposażenie stanowisk administracyjnych

